

De intocht in Jeruzalem

Periodethema: Lijden en sterven
Mattheüs 21 : 1-17

VOORAF

Deze geschiedenis vinden we bij alle evangelisten terug. Het is goed om dit met elkaar te vergelijken. Bij de behandeling van het gedeelte over de tempelreiniging kan de vraag zich echter voordoen: gaat het in de concordante gedeelten in de andere evangeliën over dezelfde gebeurtenis of niet? We denken dan aan: Markus 11: 15-19; Lukas 19: 45-48 en Johannes 2: 13-22. Kortom: is er sprake van één tempelreiniging of van twee tempelreinigingen? In de eerste drie evangeliën staat de tempelreiniging namelijk aan het einde van Jezus optreden, na de intocht in Jeruzalem. In het Johannes-evangelie staat de tempelreiniging helemaal aan het begin van Jezus optreden. Hoe zit dat? De één zegt: er kunnen nooit twee tempelreinigingen geweest zijn. De ander wil aantonen dat Johannes de gegevens maar 'ergens' een plaats gegeven heeft, zonder op de historische lijn te letten. Dat laatste valt sterk te betwijfelen. Johannes wist tot op de dag nauwkeurig en tot het uur precies hoe de gebeurtenissen zich in die begintijd hebben afgespeeld (bijv. Joh.1: 29 en 35). De geschiedenis die Johannes beschrijft, onderscheidt zich dan m.i. ook wezenlijk van de latere tempelreiniging. In Joh. 2 worden met een gesel van touwtjes (een zweep) eerst de dieren eruit gejaagd. Het huis van Zijn Vader mag niet een huis van koophandel zijn. In de andere evangeliën lezen we dat de Heere Jezus zegt: 'Mijn huis is een huis des gebeds; maar gij hebt dat tot een kuil der moordenaars gemaakt.' Daar worden eerst de kooplui zelf uitgedreven. In Joh. 2 krijgt de tempel nog een kans. Maar bij de tempelreiniging in de andere evangeliën is het gebeurd met de tempel. Het rovershol dat zich toelegt op de ondergang

van de Messias wordt zelf met sluiting bedreigd, evenals de onvruchtbare vijgenboom de ondergang nabij is. Nog enkele dagen en het tempelgordijn zal scheuren van boven naar beneden. En dan nog even en er zal geen steen op de andere gelaten worden. Hier lezen we ook niet zoals in Joh. 2: 'Breekt deze tempel, en in drie dagen zal Ik die oprichten.' Als de Heere Jezus dit zo kort voor Zijn gevangenneming gezegd had, zou het Sanhedrin dit toch geweten hebben. Maar pas op het allerlaatst komt een valse getuige met een verdraaide versie van dit woord. De valse getuigen moeten het uit hun herinnering opdiepen. Ook weten we dat in de begintijd het Sanhedrin nog niet zo waakzaam en argwanend was als later. Dit alles overwegend kun je tot de conclusie komen dat er aan het begin van het optreden van de Heere Jezus een tempelreiniging was (Joh. 2) en één aan het einde van Jezus optreden (Matth. 11 e.a.). Laat duidelijk zijn dat dit alléén bedoeld is als achtergrondinformatie voor uzelf. Dit hoeft u de kinderen allemaal niet voor te houden. U vertelt gewoon het verhaal zoals Mattheüs dat weergeeft.

a. De voorbereiding (Matth. 21: 1-7)

UITLEG VAN DE TEKST

Na de geschiedenis over de twee blinden van Jericho, die door de Heere Jezus ziende gemaakt zijn (Matth. 20: 29-34), vertelt de evangelist in vers 1 dat de Heere Jezus en Zijn discipelen verder reizen naar Jeruzalem. Het is immers bijna Pasen. Dat feest herinnert aan de verlossing uit Egypte. Nu het volk weer bukt, niet onder het juk van de Farao, maar onder dat van de Romeinse keizer, laait

in vele harten de verwachting op. Zou er tijdens Pasen niet iemand opstaan om het volk te bevrijden? De Romeinen waren bang dat er met zoveel pelgrims in Jeruzalem opstand kon uitbreken en waren op hun hoede. De stadhouder kwam in eigen persoon naar Jeruzalem. Voor dit paasfeest is de verwachting niet minder gespannen. De evangelist Johannes vermeldt hoe er over Jezus gesproken wordt. Het volk vraagt zich af of Hij niet naar het feest zal komen. Hij komt inderdaad, maar wel met een andere doel dan sommigen denken. Hij komt om Zichzelf als het Paaslam te geven, om te lijden en te sterven, maar ook om op te staan. Als de Heere Jezus met Zijn discipelen Jeruzalem nadert, komen ze te Beth-fagé. Dit dorpje, waarvan de naam 'huis van onrijpe vijgen' betekent, lag waarschijnlijk aan de oostelijke helling van de Olijfberg, grenzend aan de rand van Jeruzalem. Het lag tussen Jeruzalem en Bethanië. Hier krijgen twee discipelen, mogelijk Petrus en Johannes (die volgens Luk. 22: 8 ook later voor een dergelijke opdracht worden uitgezonden) van Hem een opdracht. Ze moeten in Beth-fagé (= het vlek, dat tegen u over ligt) een ezelin met haar veulen halen. Het ging om het ezelsveulen (Mark. 11: 2 en Luk. 19: 30), maar een ezelin en haar jong zijn onafscheidelijk. De Heere Jezus weet waarschijnlijk wel wie de eigenaar is. Als naar hun handelswijze gevraagd wordt, moeten ze antwoorden dat de Heere ze van node heeft. Hij zal ze dan gelijk meesturen. Wellicht was deze eigenaar ook een volgeling van de Heere Jezus. Hij erkent Hem als zijn Heere. Mattheüs geeft in de verzen 4 en 5 aan dat hier beloften, gesproken door de profeet (Zacharia), worden vervuld. Zach. 9: 9 wordt geciteerd. Met dochter Sions worden de inwoners van Jeruzalem bedoeld, die uitzien naar de komst van de Messias. De Heere Jezus vervult Zelf hier deze profetie en toont hiermee aan dat Hij de Messias is. De Messiaanse Koning zou zachtmoedig en nederig zijn en rijden op een ezel. Hij zou niet uit zijn op oorlog of geweld, maar een nederige Koning zijn van heil en vrede (Zach. 9: 10). Tegenover paarden, wagens en ander oorlogsmateriaal, waarmee koningen pronken en oorlog voeren, kenmerkt deze Koning Zich door te rijden op een ezel, het eenvoudige rijdier van de vreedstijd. Hiermee stond de profetie van deze Messias en haar vervulling lijnrecht tegenover de Messiasverwachting van het volk. Het volk verwachtte een Messias, Die hen zou verlossen van de Romeinen. De beide discipelen gehoorzamen de Heere Jezus op Zijn woord, zonder te vragen naar het waarom van dit alles. Als ze met de ezelin en het veulen terugkomen, worden beide dieren met hun klederen gezadeld als bewijs van eer. Daarna zetten ze de Heere Jezus op de klederen die op het veulen lagen (Mark. 11: 7).

TER OVERWEGING

Aan de opdracht die de Heere Jezus aan Zijn discipelen geeft, blijkt dat Hij alles weet en alles ziet en ook alles bestuurt. Dat is ook vandaag zo! In het begin van Zijn omwandeling op aarde heeft de Heere Jezus Zich meer verborgen gehouden. Maar nu de tijd van Zijn lijden en sterven aanstaande is, openbaart Hij Zich steeds duidelijker. Hij gaat Jeruzalem niet onopvallend te voet binnen, zoals vele pelgrims. Nee, Hij zorgt er Zelf voor dat Hij als een Koning, rijdend op een ezel, intocht doet. Zo maakt Hij Zich als de Messias bekend. Hij laat Zich huldigen door de schare als de beloofde Koning uit het huis van David. Maak de kinderen maar duidelijk dat dit alles zo moest geschieden. Zo wordt de profetie van Zacharia vervuld. Zo'n Koning verwachtte het volk niet. Ze wensten een koning die de Romeinen zou verjagen en niet een koning die zachtmoedig en nederig op een ezel Jeruzalem binnenrijdt. Maar juist in deze nederige gestalte schittert Zijn heerlijkheid. Hij is immers geen aardse, maar een hemelse Koning, Die het zaligst lot ver boven alle goôn (goden) kan schenken. Zijn Rijk is een geestelijk Koninkrijk. En wie door geloof en bekering deze Koning mag dienen, kent ook iets van die zachtmoedigheid en nederigheid.

b. De intocht (Matth. 21: 8-11)

UITLEG VAN DE TEKST

Wanneer de Heere Jezus op het veulen is gezet, spreiden de mensen hun klederen op de weg en takken die ze van de bomen afhouden. Het is een teken van eerbetoon en van onderworpenheid (2 Kon. 9: 13). Hun lang verwachte Messias is gekomen. Ze hebben grote verwachtingen van Hem. De schare die vooropgaat en die volgt, roept het uit: 'Hosanna, de Zone Davids! Gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren! Hosanna in de hoogste hemelen!' Het woord 'hosanna' is oorspronkelijk een smeekbede om hulp en verlossing, vaak gericht tot een koning (2 Kon. 16: 7), maar ook tot God (Ps. 20: 10 en 118: 25). Hier heeft het meer de betekenis van een lofprijzing, zoals het ook gebeurde in de zgn. 'Hallel' (Ps. 113-118), psalmen die tijdens het Pascha en Loofhuttenfeest gezongen werden. De Heere Jezus wordt hier de Zoon van David genoemd. 'Gezegend is Hij, Die komt in de Naam des Heeren!' is een citaat uit Psalm 118: 26, waar het vooral betrekking heeft op elke pelgrim die tijdens de grote feesten naar Jeruzalem trok. Later wordt het steeds meer toegepast op en beperkt tot de komst van de Messias. Met 'Hosanna in de hoogste hemelen' worden ook de engelen opgeroepen een loflied aan te heffen Als ze zo Jeruzalem binnenkomen, raakt zelfs de hele stad in beroering. Zo hoort een ieder van Zijn intocht.

Maar in plaats van hulde en aanbidding, klinkt alleen de vraag Wie Deze is. Deze vraag zal vooral gesteld zijn door pelgrims die van ver kwamen en nog nooit van Jezus hadden gehoord of van pelgrims die nog niet konden zien Wie deze Koning was. De scharen antwoorden: 'Deze is Jezus, de Profeet van Nazareth in Galilea.' Zo was Hij ook in Jeruzalem bekend. Met de Profeet wordt bedoeld dat Hij de Messias is.

TER OVERWEGING

De klederen en de takken die ze op de weg uitspreiden, kunnen we in onze dagen vergelijken met de rode loper die uitgelegd wordt als de koning op bezoek komt. Ondanks dat de scharen Hem toejuichen als de beloofde Messias en Koning, begrijpen ze niet wat voor Koning Hij is. Ook de discipelen denken hier nog aan een aards koninkrijk. De scharen erkennen Hem niet werkelijk als hun Koning. Het 'Hosanna' is dus hier bij velen alleen maar lippentaal. Straks zal het 'Hosanna' van de scharen veranderd zijn in 'Kruis Hem'. Maar hoe is dat bij ons? Is Hij onze Koning?

c. De tempelreiniging (Matth. 21: 12-13)

UITLEG VAN DE TEKST

In Jeruzalem aangekomen betreedt de Heere Jezus het tempelplein. Hij treft daar in de voorhof, bedoeld is de voorhof der heidenen, de 'marktkramen' van de kooplui aan. En dat terwijl de voorhof bedoeld is om er ongestoord in alle stilte te kunnen bidden. De voorhof diende als de overgang van de drukte van het volle leven naar de heilige rust van de dienst van de Heere. Het is echter een marktplein geworden. Lammeren, bokken, duiven en andere dieren voor de offers werden hier verkocht. Dat was voor de mensen die van ver kwamen gemakkelijk. Dan hoefden zij tijdens de lange reis geen offerdier mee te nemen. Je kon het zo op het tempelplein kopen. Daar tussen door liepen ook nog de priesters om de dieren te controleren, want ze mochten geen gebrek hebben. En dan nog de geldhandel. Drie weken voor het Pascha begonnen de priesters met het innen van de tempelbelasting, die iedere Israëliet jaarlijks moest betalen. Dat geld diende om het onderhoud en de dagelijkse uitgaven van de tempel te kunnen bekostigen. Maar bijna iedereen had Romeinse of andere munten, met de afbeelding van de keizer. Met die 'vreemde' valuta kon je echter niet de tempelbelasting betalen. Daar was een Joodse munt voor nodig. Welnu die is wel te verkrijgen op het tempelplein. En met dit alles werden grote winsten gemaakt. Als de Heere Jezus dat allemaal ziet, vervult Zijn hart zich met heilige toorn. Toen Hij

pas optrad, had Hij ook het huis van Zijn Vader zo aangetroffen (Joh. 2). Op Goddelijke wijze had Hij de handelaars bestraft. Hij had een zweep van touwtjes gemaakt en al die dieren weggejaagd. Het tempelplein af. De tafels van de geldwisselaars had Hij omgekeerd. En tegen de verkopers had Hij gezegd: 'Maakt niet het huis van Mijn Vader tot een huis van koophandel.' Ook nu gaat Hij diep verontwaardigd en vol heilige toorn naar de verkopers en wisselaars en drijft ze met hun klanten allemaal van het tempelplein. De tafels van de wisselaars keert Hij om, zodat de stapels geld over de grond rollen. De stoelen van de duivenverkopers, waar de mandjes met de duiven aan vastgemaakt waren, gooit Hij om. En dan haalt de Heere Jezus een woord aan uit Jes. 54: 7 en uit Jer. 7: 11: 'Mijn huis zal een huis des gebeds genaamd worden, maar gij hebt dat tot een moordenaarskuil gemaakt.' Het is een rovershol geworden. De dienst van God werd misbruikt om zichzelf te verrijken. Het is commercie geworden. Alles is verzakelijkt. Het hart is er uit. De Heere wordt niet meer oprecht gediend. Ook weet Hij dat binnen de muren van de tempel over Zijn dood vergaderd wordt... En ze gehoorzamen allemaal. Er is niemand die iets tegen Hem kan beginnen. Hij liet zelfs niet toe, dat iemand iets over het tempelplein droeg (Mark. 11: 16). Dat betekent dat in één keer de hele offerdienst, zoals die nu plaatsvindt stilgelegd wordt. Wat is de zachtmoedige Koning, gezeten op de ezelin, nu machtig en groot. Goddelijke macht en majesteit straalt van Hem uit. En niemand durft te weigeren.

TER OVERWEGING

Het zou fijn zijn als u bij deze vertelling een plaat van de tempel hebt, om duidelijk één en ander aan te wijzen. Belangrijker echter is de inhoud van uw verhaal. Daarin mag doorklinken Wie Christus is. Telkens weer blijkt hoe grote plaats de tempel inneemt in het leven van de Heere Jezus. Daar gebeurde toch alles, wat wees op Hem: het Lam van God. Tegelijk mogen we vanuit deze geschiedenis ook iets doorgeven van het feit dat God bij de mensen wil wonen. Maar dat kan alleen zegenrijk zijn als we ook naar Hem leren luisteren. Anders zal het eens tegen ons getuigen. Hier immers zien we al iets van de heilige toorn van de Heere Jezus. Het gaat de Heere om ons hart. Als dat voor Hem is, zal ook het leven voor Hem zijn. Dan krijgen we ook vreugde in de dienst van en voor de Heere. Wat een kracht gaat er ook van Hem uit. Zijn liefde en ijver brandt voor Zijn Vader en voor verloren zondaren. Voor Zijn Vader doet Hij alles wat Hem is opgedragen. Voor verloren zondaren heeft hij alles over om ze te redden. Daar geeft Hij Zelfs Zijn leven voor. Zijn tempel (leven) zal worden afgebroken. Maar Hij zal overwinnen!

d. De kinderen juichen (Matth. 21: 14-17)

UITLEG VAN DE TEKST

Van die overwinning zien we hier ook al iets. Zo laat de Heere Jezus duidelijk zien dat Hij Goddelijke macht bezit. Terwijl Hij nog op het tempelplein is, komen er blinden en kreupelen naar Hem toe. En de Heere Jezus geneest ze. Zelfs in de tempel doet Hij Zijn wonderen. Hij is toch Koning. Een Koning Die gekomen is om armen en ellendigen te genezen. En hoor dan eens? De kinderen roepen: 'Hosanna, de Zoon van David.' Ze hebben het van de grote mensen afgekeken (Matth. 21: 9). Maar dat kan toch niet. Zo redeneren de overpriesters en Schriftgeleerden. Ze ergeren zich eraan. 'Hooft u wel wat deze zeggen?' M.a.w. 'leg ze het zwijgen op.' Niet het gewone volk, zelfs kinderen niet, zullen uitmaken wie de Messias is. Dat zullen zij wel doen. De Heere Jezus hoort het wel. En Hij verwijst ze door. Hij vraagt of ze nooit gelezen hebben, dat God geen geleerden nodig heeft om Zijn Naam groot te maken (Psalm 8: 3). Met deze woorden maakt de Heere Jezus zich gelijk aan God. Verder heeft de Heere Jezus op dit moment geen boodschap meer voor hen. Hij keert Zich om en vertrekt naar Bethanië om daar te overnachten.

TER OVERWEGING

Hoe vaak hebben wij al niet gehoord over de grootheid en de macht van de Heere Jezus. Misschien nog wel meer keren dan Hij dat in Jeruzalem heeft laten zien. Maar hoe reageren wij? Ook in ons leven is het of vijandschap tegen de Heere of buigen voor de Heere. En dan ook Hem groot maken. En dat is het geweldige: God vervult alles wat Hij gezegd heeft. Zie maar de woorden van Psalm 8. Maar ook het andere wordt vervuld: de verharding bij de Schriftgeleerden en overpriesters. Zij willen Hem niet als Koning. Hij gaat weg en zij kunnen hun vergaderingen voortzetten... Deze Middelaar mag u aanprijzen. Want door Zijn Woord wil de Heere ons gelukkig maken.

GELOOFSLEER

Christus komt Jeruzalem binnen als Koning. Hij heerst ook als Koning over deze wereld, nu vanuit de hemel, door Zijn Vader. In het 'Onze Vader' bidden we om de komst van Zijn Koninkrijk. De Heidelbergse Catechismus wijst ons op het volgende als we die bede bidden. We vragen om Gods regering in ons eigen leven, we bidden voor de bewaring en groei van de Kerk, we bidden om de versterking van het werk van de duivel totdat het volkomen Rijk van God aanbreekt. Daar zien we naar uit, dat Christus echt Koning zal zijn, zichtbaar en hoorbaar!